



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

לפני כבוד השופטת מיכל ברלינר לוי

מערער סאמר אבו נאג'י  
ע"י ב"כ עו"ד ריצ'ארד סאלח

נגד

משיב פקיד שומה נצרת  
ע"י ב"כ עו"ד קארין פאר פרידמן, פרקליטות מחוז צפון

### פסק דין

לפני ערעור מכוח ס' 17(א) לחוק לצמצום השימוש במזומן, תשע"ח-2018, על החלטת רשות המסים- פקיד שומה נצרת מיום 27/9/24, להטיל על המערער עיצום כספי בסך 1,231,410 ₪, בשל הפרת הוראות ס' 4(א) ו-4(ה) לחוק (להלן: "החוק" ו-"ההחלטה" בהתאמה), וכמפורט להלן.

#### רקע וטענות הצדדים בתמצית

#### טענות המערער

1. ביום 2/12/22 ביצעה משטרת ישראל חיפוש בבית בו שהה מר שהד אבו נאג'י (להלן: "שהד"), במעצר בית באזוק אלקטרוני בגדידה מכר, בהתאם להחלטה בתיק מעצרו עד תום ההליכים. באותה עת שימש המערער כאחד המפקחים על שהד בהתאם להחלטת בית המשפט, ועל כן נדרש לשהות עמו שעות רבות בבית. במהלך החיפוש בבית, תפסה המשטרה שיקים רבים אשר לטענת המערער שייכים לו ולחברה שבבעלותו. לאור תוצאות החיפוש, פתחה המשטרה בחקירת שהד בחשד לעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, פקודת מס הכנסה וחוק שירותים פיננסיים.

2. ביום 8/12/22 הגיע המערער למשטרה וטען, כי חלק מן השיקים שנתפסו, בסך כ-10 מיליון ₪, שייכים לו וביקש לקבלם לידי. המערער טען בחקירתו כי הוא מהנדס בנין, קבלן, בעל 4 חברות בניה; כי יש לו עוסק מורשה וחברות; כי נטל הלוואות מחברים ומאנשי עסקים בסך של 7-8 מיליון ₪; כי חלק מן השיקים שנתפסו, קיבל כהלוואה; חלק קיבל בגין עבודה שביצע; וחלק כהחזר מחייבים שהחזירו לו חובות בשיקים של לקוחות, צדדי ג'.



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

3. המערער אף הגיש בקשה להחזרת תפוס בבית משפט השלום בעכו בגדרי תיק 15864-12-24, בה פירט ביחס לשיקים השייכים לו לטענתו ונתפסו בחיפוש, וטען כי אלה התקבלו כתשלום בגין עבודות, הלוואות או כהחזר חוב (כמפורט בס' 14 לערעור).
4. נטען עוד, כי חברת סאמר אבו נאג'י שירותים הנדסיים (2019) ח.פ. 515952950 (להלן: "**חברת סאמר הראשונה**"), הוציאה חשבוניות מס ודיווחה לרשויות המס בגין ההכנסות בגין התקבלו חלק מן השיקים; וכי המערער הוציא חשבונית אף מעסקו כעוסק מורשה למר יונס באופן אישי; וכי המערער אינו עוסק במתן הלוואות.
5. המערער נחקר במשטרה פעם נוספת ביום 16/5/23, ובחקירתו מסר את חשבוניות המס בגין הוצאו השיקים שנתפסו.
6. למערער נודע על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי מכוח החוק, וכל טענות המערער כנגד הכוונה להטיל עליו עיצום כספי, כפי שנפרשו בעל פה ובכתב בפני המשיב - **נדחו**. ביום 27/9/24 החליט המשיב להותיר את ההחלטה על הטלת העיצום הכספי על המערער, על כנה.
7. נטען עוד, כי ביום 4/1/24 אף הוצאה למערער שומה לפי ס' 194 לפקודת מס הכנסה לשנים 2022-2023, ביחס אליה הוגשה השגה מטעם המערער, ונטען כי אף במסגרתה נכללו שיקים שניתנו לחברת סאמר הראשונה ויוחסו למערער באופן אישי.
8. בגדרי הערעור טוען המערער, כי הביקורת שעל בית המשפט להפעיל בנדון היא **ביקורת ערעורית** המקנה לבית המשפט שיקול דעת רחב להתערב בהחלטה.
9. נטען, כי אף **לא ניתן להטיל עיצום כספי כל עוד לא גובשו התקנות להפחתת שיעור העיצום הכספי** (להלן: "**תקנות ההפחתה**"). לחילופין נטען, כי לבית המשפט הסמכות להפחית את שיעור העיצום הכספי, וכי בנדון יש להפחית את שיעורו באופן משמעותי.
10. בנוסף נטען, להיעדר סמכות לחייב את המערער בעיצום כספי **בגין שיקים שניתנו לחברה שבבעלותו, תוך ביצוע הרמת מסך**. נטען כאמור, כי חלק גדול מן השיקים בגינם הוטל העיצום ניתנו לחברת סאמר הראשונה, דווחו לרשויות המס במסגרת פעילותה העסקית, והופקו חשבוניות מס לעוסקים, ומשכך אין לשייכם למערער באופן אישי תוך ביצוע הרמת מסך.
11. נטען עוד, **להשתק שיפוטי** מצד המשיב, משום שמשטרת ישראל השיבה בחיוב לצו עיקול שהתקבל מהמל"ל בגין חוב של חברת סאמר אבו נאג'י שירותים הנדסיים בע"מ ח"פ 515683530 (להלן: "**החברה השנייה**"). המשטרה העבירה את סכום העיקול למל"ל בהתאם



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

לצו. אם לא די בכך, במענה לפניית המערער בעניין זה, טענה המשטרה כי מקור ההמחאות שנתפסו הוא בפעילות עסקית במסגרת חברות המערער, לרבות החברה השנייה, ומשכך המשטרה פעלה כדין. בראי האמור טוען המערער, כי המשיב מושתק מלטעון כי מדובר בשיקים שנמסרו למערער באופן אישי, במובחן מחברה שבבעלותו, שכן "אין המדינה יכולה לדבר בשני קולות".

12. נטען, כי לא מתקיימים התנאים הקבועים בחוק להטלת העיצום הכספי; כי ההחלטה כללית ולא מנומקת, כי המערער כלל לא הפר את הוראות החוק ביחס לשיקים שניתנו כהלוואה, משההפרות הנטענות כלל לא היו במסגרת עסקו של נותן או מקבל השיק. נטען, כי הוראות ס' 4(א) ו-4(ה) לחוק אינן מתקיימות ביחס לחלק גדול מן השיקים, אשר אינם מהווים תשלום עבור שרות או טובין וכלל לא ניתנו במסגרת עסקו של המערער, אלא ניתנו לו כהלוואה אישית, ואין עיסוקם של הצדדים במתן הלוואות.

13. בנוסף נטען, כי הטלת עיצום כספי בגין השיקים שנתפסו מהווה עונש נוסף, שכן לא די שהמערער לא קיבל תמורה בגין השיקים והוצאה לו שומה שלא כדין בגין הכנסות שלא היו לו, אף הוטל עליו עיצום כספי בסך של כ- 1.3 מיליון ₪ במסגרת החלטה בלתי סבירה באופן קיצוני. השיקים אף לא נפרעו, ולכן לא מתקיימות תכליות החוק להטלת עיצום כספי.

14. לסיכום עתר המערער לקבלת הערעור וביטול העיצום הכספי או למצער להפחתת שיעורו באופן משמעותי.

15. לבקשת המערער, ביום 4/11/24 ניתנה החלטתי בדבר עיכוב תשלום העיצום הכספי, עד למתן החלטה אחרת. בגדרי ההליך הוגשו בקשות, ותגובות, אף ביחס להחלטה האמורה, אשר לא ראיתי להרחיב לגביהן.

### טענות המשיב בתמצית

16. לטענת המשיב, מקור ההחלטה בהיותו של המערער עוסק מורשה הפועל כקבלן בניין, אשר קיבל לידיו מאות שיקים פתוחים ושיקים ללא שם המסב/נסב, בהיקף של כ- 8.6 מיליון ₪, בניגוד לחוק.

17. נטען, כי בהליך הפלילי במסגרתו נתפסו השיקים, הצהיר המערער בבקשתו להשבת התפוסים כי השיקים בבעלותו המלאה ונמסרו לו במסגרת עסקאות שביצע עם מוסריהם. על יסוד הצהרתו, הסכימה המשטרה בהסכמות שקיבלו תוקף של החלטה, להשיב לידיו את כלל השיקים והמזומן שנתפסו, והותירה בידיה שיקים בודדים בלבד. הטענה כי השיקים נמסרו



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

- 1 לחברה שבבעלות המערער - לא הועלתה בהליך הפלילי, והעלאתה בהליך זה נגועה בחוסר תום  
2 לב המצדיק כשלעצמו את דחיית הערעור על הסף מפאת השתק שיפוטי ומניעות.  
3
- 4 18. לעניין העדרן של תקנות ההפחתה נטען, כי הטענה מהווה תקיפה ישירה במסווה, שמקומה  
5 בערכאה המוסמכת לכך, מה גם שטענה מעין זו נדחתה בפסיקה. לגוף העניין נטען, כי החוק  
6 אינו מחייב התקנת תקנות הפחתה, אלא אך מאפשר זאת, וכי בנסיבות דנן אף אין הצדקה  
7 להפחתת שיעור העיצום.  
8
- 9 19. לעמדת המשיב, ההחלטה ניתנה בסמכות וכדין, היא סבירה ומוצדקת, ולא נפל בה כל פגם  
10 המצדיק התערבות.  
11
- 12 20. בכתב התשובה פורט עוד, כי המערער הוא עוסק מורשה תחת ענף הקבלנות מיום 1/1/15 על פי  
13 רישומי מע"מ, ובנוסף הוא בעל מניות או בעלים של מספר חברות בע"מ. במסגרת הליכי  
14 החיפוש שביצעה המשטרה נתפסו 657 שיקים בסך כולל של 26 מיליון ₪, מתוכם 213 שיקים  
15 פתוחים או מוסבים ללא פרטי מסב/נסב, שסכומם הכולל עומד על כ-8.6 מיליון ₪. לפיכך,  
16 פתחה המשטרה בחקירתו של שהד בחשד לעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, פקודת מס  
17 הכנסה וחוק שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו-1996. ימים לאחר מכן,  
18 הגיע המערער למשרדי החקירה וטען לבעלותו בשיקים ואף נחקר פעם נוספת בעניין זה. בהליך  
19 הפלילי להחזרת התפוס הצהיר המערער, כי השיקים נמסרו לו בגין הלוואות שנטל באופן אישי  
20 ובעקבות הסכמים שחתם עם גורמים שונים לביצוע עבודות קבלניות. במסגרת החלטת בית  
21 המשפט ביחס לתפוסים, האסורה בפרסום ואשר הוגשה לעיוני, התייחס בית המשפט לגרסת  
22 המערער וקבע קביעותיו בעניין זה. בהמשך ההליך, סוכם בין המשטרה למערער, בין היתר לאור  
23 תצהיר המערער, כי כלל השיקים, למעט שיקים בודדים, יושבו לו לאחר שלא כובדו ובוטלו  
24 במפתיע, וכי חלק מהמזומן התפוס ישוחרר לחזקתו.  
25
- 26 21. לפיכך נטען, כי במסגרת הסכמות הצדדים אשר קיבלו תוקף של החלטה כאמור, לקח המערער  
27 בעלות מלאה על כלל השיקים וטען כי הוא בעליהם והוא מנוע ומושתק מלטעון כי השיקים  
28 ניתנו לחברות שבבעלותו.  
29
- 30 22. נטען עוד, כי זו אינה הפעם הראשונה בה נתקל המערער בהוראות החוק שכן כבר בשנת 2021  
31 הוטל עליו עיצום כספי בסך 6,000 ₪ בשל הפרתו. כמו כן, כל טענותיו ביחס לעיצום הכספי,  
32 מושא הליך זה נשמעו בעל פה ובכתב ונדחו על ידי המשיב.  
33
- 34 23. פורט עוד, כי במסגרת ההליכים שניהל המערער ביחס להטלת העיצום הנדון, הוא ביקש, בין  
35 היתר, להסיר עיקול על חשבונו שנבע מאי תשלום חובו בגין העיצום הכספי, על מנת לאפשר לו





## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

להמשיך ולהתנהל. לפנים משורת הדין, הסכים המשיב להסרת העיקול ולפריסת תשלום  
העיצום לתשלומים. על אף האמור, המערער הגיש את כתב הערעור ועמו בקשה להורות על  
עיכוב הליכי הגביה **מבלי לציין את הסדר התשלומים** האמור. בפועל, שולמו שני התשלומים  
הראשונים בלבד בסך 15,000 ₪ כל אחד, כשהתשלום השלישי בוטל, ויתר התשלומים עוכבו  
בהתאם להחלטת העיכוב בהליך זה.

24. ביחס להיקף ההתערבות השיפוטית בהחלטה, טוען המשיב, כי עסקינן בהליך ביקורת על  
החלטת רשות מנהלית אשר לא נועד להיות ביקורת "ערעורית" אלא, ביקורת מוגבלת לעילות  
המוכרות במשפט המנהלי.

25. ביחס לטענה כי בית המשפט רשאי להפחית מסכום העיצום, נטען להיעדר סמכות לעשות כן  
ולהיעדר הצדקה לכך.

26. ביחס לטענת ההשתק השיפוטי בשל תשלום סכום העיקול למל"ל, נטען כי השאלה האם היה  
מקום לעשות כן עלתה אף במסגרת ההליך הפלילי, ובקשת המערער להשבת הסכום נדחתה  
תוך שמירת זכותו להגיש תובענה אזרחית נגד המדינה או המל"ל.

27. בנוסף נטען, כי יש לדחות את טענות המערער לאי הפרת ס' 4(א) ו-(ה) לחוק ולאי התקיימות ס'  
6 לחוק, משאין בהן ממש ומשאלה עומדות בניגוד למוצהר בתצהירו ביחס לנסיבות קבלת  
השיקים. כן נטען כי השיקים הפתוחים בוטלו עוד בטרם הספיקה יחידת החילוט להיפרע מהם  
או שלא שימשו לכיסוי בשל חשבון מוגבל, והושבו למערער במסגרת ההסכמות בהליך הפלילי  
כאמור.

28. ביחס לטענת המערער, כי לא קיבל כל תמורה וכי אין מקום להענשתו, אלא אך להרתעתו, נטען  
כי אף טענה זו נדחתה בפסיקה; וביחס לטענותיו הנוגעות לשומה לפי ס' 194 לפקודת מס  
הכנסה נטען כי אין מקומן בהליך זה, וכי ההשגה שהגיש המערער טרם הוכרעה.

29. ביום 16/2/25 התקיים דיון בערעור בפני במסגרתו נשמעו טענות הצדדים.

### דיון והכרעה

30. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים ובחומר שהוגש, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור - להידחות,  
מן הטעמים שיפורטו להלן.



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

31. ס' 4(א) לחוק קובע כי: "לא ייתן עוסק ולא יקבל, במסגרת עסקו, תשלום בשיק בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלוואה או כמתנה, בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין."

ס' 4(ה) לחוק קובע כי: "לא יסב אדם שיק ולא יקבל נסב שיק מוסב, בלי ששמו ומספר זהותו של המסב נקובים בשיק."

ס' 6(א) לחוק מעגן את סמכות המנהל להטיל על המפר את הוראות הסעיף, עיצום כספי בשיעורים המפורטים בסעיף 6(ג) לחוק, כשהסעיפים הרלוונטיים לנדון הם ס' 6(א) ו-6(6).

ס' 7 לחוק, מעגן את חובתו של המנהל למסור למפר הודעה בכתב על הכוונה להטיל עליו עיצום כספי, אשר תכלול את הפרטים הנכללים בגדרו; וס' 8 לחוק מעגן את זכותו של המפר לטעון את טענותיו, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו.

ס' 9 לחוק קובע כדלהלן:

9" (א) המנהל יחליט, לאחר ששקל את הטענות שנטענו לפי סעיף 8, אם להטיל על המפר עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 11.

(ב) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) –

(1) להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו דרישה בכתב לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת תשלום), שבה יציין, בין השאר, את סכום העיצום הכספי המעודכן ואת התקופה לתשלומו;

(2) שלא להטיל על המפר עיצום כספי – ימסור לו הודעה על כך, בכתב.

(ג) בדרישת התשלום או בהודעה לפי סעיף קטן (ב), יפרט המנהל את נימוקי החלטתו.

(ד) ...".

32. בהתאם לדברי ההסבר לחוק, תכלית החוק היא להביא לצמצום תופעת הכלכלה השחורה בישראל, בפשיעה, ובהלבנת ההון. מתן או קבלת שיקים פתוחים או הסבת שיקים ללא שם הנסב או המסב פוגעת בתכליות החוק ומאפשרת פעילויות אסורות שמטרת החוק למגרן. ראו ה"ח הממשלה 945, ו' באב התשע"ה, 22/7/15, בעמ' 962:

"...מתווה הפעולה האמור נועד להביא לצמצום תופעת הכלכלה השחורה בישראל, להיאבק בפשיעה ובהלבנת ההון, ולאפשר שימוש באמצעי תשלום מתקדמים ויעילים. השימוש במזומן הוכר בארץ ובעולם כגורם המהווה את "הדלק" המניע את הכלכלה השחורה. "כלכלה שחורה" או "כלכלת צל" (shadow economy) מוגדרת כנתח מהפעילות הכלכלית שאינו מופיע בנתוני התוצר המקומי הגולמי. היא כוללת פעילויות והכנסות אשר מתבצעות מחוץ למסגרת החוקית של המדינה, מרביתן אינן מדווחות לרשויות במטרה להימנע



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

מקיום החובות המוטלות על כלל האזרחים. הפעילות הבלתי חוקית המשווכת לכלכלה השחורה מגוונת וכוללת העלמות מס, פעילות פלילית, הלבנת הון, מימון טרור וכיוצא באלה.

...

כאמור, קיים קשר הדוק בין תופעת הכלכלה השחורה והלבנת ההון לבין השימוש במזומן. קשר זה נובע מהיותו של המזומן אנונימי ומהקלות הרבה שבשימוש באמצעי תשלום זה, כך שמי שמעוניין יכול באמצעות השימוש דווקא במזומן, לפעול הרחק מעיניהן של רשויות המס ואכיפת החוק, והרחק מעיני המערכת הפיננסית המהווה שומר סף בכל הנוגע למאבק בהלבנת הון ובמימון טרור. אמצעי תשלום נוסף המקל על העלמות מס והלבנת הון הוא סיוחור שיקים, ובפרט - הסבת שיקים ותשלום באמצעות שיק בלא שם הנפרע (להלן שיק על החלק). בישראל ניתן כיום להסב שיקים בלא הגבלת הסכום או מספר ההיסבים, וזאת בלא תיעוד פרטי המסב והנסב. כמו כן ניתן לשלם בלא הגבלה באמצעות שיק על החלק. בשל האנונימיות הנלווית לפעולות בשיקים מוסבים ולשימוש בשיקים על החלק, וכן בשל הקלות שבהעברתם "מיד ליד", הם עשויים לשמש את המבקשים לפעול הרחק מעיני רשויות המס והרחק מעיני המערכת הפיננסית המהווה כאמור שומר סף בכל הנוגע למאבק בהלבנת הון ומימון טרור. השימוש בשיקים כאמור עלול אף להביא לבעיות נוספות: הצגת מחזורי פעילות פיקטיביים לצורך קבלת אשראי מהבנקים, מסירת השיק לידי גורמים שונים המעורבים בביצוע עבירות, לרבות עבירות הלבנת הון ומימון טרור או לגורמים בשוק המימון החוץ-בנקאי הלא לגיטימי, בלא ידיעתו של מושך השיק." (ההדגשות אינן במקור)

לגופו של עניין

33. טענות המערער ביחס להיקף הביקורת השיפוטית הנרחב על ההחלטה להטיל עיצום כספי - נדחות. ראו לעניין זה: עש"א (חי') 66024-06-22 מחמוד אבו רומי נ' רשות המיסים - חיפה (21/11/22), ס' 16-17:

"סוגיית אופי ומידת התערבות בית המשפט בהחלטת המשיב לפי חוק, אינה מוגדרת בחוק עצמו, ולמיטב ידיעתי טרם נדונה בפסיקת בית המשפט העליון. ביחס לערעורים על הטלת עיצומים כספיים מכוח חוקים אחרים (כגון עיצום מכוח חוק הגנת הצרכן), קיימות בפסיקה גישות שונות ביחס לאופי ומידת ההתערבות השיפוטית במסגרת ערעור מסוג זה. ראו בנדון, למשל, את פסק דינו של השופט אביו סתיו במסגרת עש"א 56416-20-12 שוק העיר בע"מ נ' הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן, לרבות הסקירה שם של הגישות השונות בפסיקה. אינני מוצא להרחיב יתר על המידה בנדון, ואסכם את גישתי באופן הבא:

- החלטה בדבר הטלת עיצום כספי מכוח החוק היא החלטה הניתנת על ידי רשות מנהלית, ומשכך היא כפופה לביקורת לפי דיני המשפט המנהלי, לרבות בחינת השאלה האם ההחלטה ניתנה בגדר הסמכות; האם היא ניתנה מכוח שיקולים ענייניים אן שמא נפלו בה שיקולים זרים; והאם ההחלטה היא סבירה ומידתית.
- החלטה מסוג זה מתקבלת ע"י רשות מקצועית בעלת ידע ומומחיות. בהקשר זה בית המשפט אינו אמור להחליף את שיקול דעתה המקצועי של הרשות, ואינו אמור לקבל את הערעור רק משום שהוא עצמו היה מגיע לתוצאה אחרת. עם זאת, ככל שההחלטה היא בעניין שאין בו לרשות





## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

יתרון מקצועי על בית המשפט, והיא חורגת מגדר תחומי ההתמחות של הרשות המנהלית שקיבלה אותה, ייתכן שהיקף התערבות בית המשפט בהחלטה יהיה גדול יותר.

- במסגרת ערעור על החלטה מסוג זה בית המשפט אינו מקיים דיון DE NOVO, קרי הוא אינו שומע מחדש את ההליך מבראשית, לרבות שמיעת ראיות בו.

- בסופו של יום על בית המשפט לבחון האם הגורם שקיבל את ההחלטה הפעיל שיקול דעת סביר עובר ובעת מתן החלטתו; האם התקיימו כללי הצדק הטבעי והאם ההליך של קבלת ההחלטה היה תקין; האם ההחלטה ניתנה בגדר הסמכות ונועדה לשרת את התכלית מאחורי הסמכות הנדונה; והאם ההחלטה היא סבירה ומידתית."

(להשלמת התמונה, מעיון במאגרים עולה כי ערעור שהוגש בגדרי עש"א (מחוזי חי') 54571-11-22 אבו רומי נ' רשות המיסים- חיפה- נמחק).

34. ראו עוד הנפסק בעע"מ 430/20 המשרד להגנת הסביבה נ' קווים תחבורה ציבורית בע"מ (16/3/21), ס' 13, כדלקמן:

"הערעור דנן מכוון, כאמור, רק לקביעת בית המשפט לעניינים מינהליים בדבר סבירות החלטת הממונה. על החלטת הממונה להטיל עיצום כספי על המשיבה – ככל החלטה מינהלית – לעמוד בכללי המשפט המינהלי. בכלל זאת, עליה להתקבל על בסיס תשתית עובדתית מלאה ועליה להיות סבירה ומידתית ....

בגדר עילת הסבירות יבחן בית המשפט את אופן הפעלת שיקול הדעת המינהלי, והאם ההחלטה מאזנת כראוי בין מכלול השיקולים הרלוונטיים להחלטה ... הביקורת השיפוטית הנערכת בעילה זו לא מבקשת לקבוע מהי ההחלטה שעל הרשות לקבל, אלא להגדיר מתחם של החלטות אפשריות שכל אחת מהן עשויה לעמוד במבחן הסבירות. התערבותו של בית המשפט מוגבלת לאותן החלטות שחורגות ממתחם הסבירות ..." (ההדגשה אינה במקור)

35. בראי האמור, בחינתו של בית המשפט את ההחלטה אינה באה להחליף את שיקול דעתו של המשיב, אלא תכליתה לבחון אם ההחלטה עומדת במתחם הסבירות וניתנה כדין (השוו: עש"א (חי') 54410-02-23 לביב סחר רכב בע"מ נ' רשות המיסים בישראל (14/12/23), ס' 15-18, 20; עש"א (ב"ש) 37186-08-23 עזת אלקריני בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות המיסים מס הכנסה (7/3/24), ס' 24).

36. טענת המערער כנגד הטלת העיצום הכספי בהיעדרן של תקנות ההפחתה - נדחית.

37. בהתאם לס' 11(א) לחוק, המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מן הסכומים הקבועים בחוק, אלא לפי הוראות סעיף 11(ב) לחוק. בהתאם לס' 11(ב) לחוק, שר האוצר רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים להפחתת העיצום הכספי, אך מלשון החוק ברי כי אין חובה לעשות כן, כעולה אף מס' 32(א) לחוק. בהתאם, החוק נכנס לתוקפו במנותק מתקנות ההפחתה,





## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

ועיון בפסיקה העלה כי טענה מעין זו הועלתה, נבחנה ונדחתה. ראו: עש"א (חי') 71642-03-24 מ.ר.מ. אקספרס בע"מ נ' רשות המיסים בישראל (22/11/24), ס' 11:

"מלשון ס"ק 11(א) לעיל עולה כי אין למנהל שיקול דעת להפחית את סכום העיצום הכספי שנקבע בחוק. העובדה כי שר האוצר לא הפעיל את סמכותו בהתאם לס"ק 11(ב) לחוק ולא קבע מקרים, נסיבות ושיקולים בהם ניתן יהיה להפחית את סכום העיצום הכספי, אינה מאיינת את סמכות המנהל להטיל עיצום כאמור, וזאת מכוח הסמכות הנתונה לו בסעיף 6 לחוק. סוגיה זו נידונה ביחס לס"ק 52 יח(ב) ו-1(ג) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח – 1968, הוראות אשר נוסחן דומה מאוד לנוסח סעיף 11 לחוק, ובנדון נפסק ב-עת"מ (י-ם) 1092/09, קבוצת ברן בע"מ נ' רשות ניירות ערך (פורסם בנבו), כדלקמן:

...

ודוק ההלכה לעיל כוחה יפה גם ביחס לחוק לצמצום השימוש במזומן, תשע"ח – 2018, זאת לא רק מהטעם כי הוראת סעיף 11 שבו דומה להוראות ס"ק 52 יח(ב) ו-1(ג) לחוק ניירות ערך אשר נידונה בפסיקה מצוטט לעיל, אלא גם מהטעם כי גם במקרה דנן התקנות להפחתת סכום העיצום הכספי אינן חיוניות להפעלת החוק. וגם זאת, סבורני כי זה יהיה מרחיק לכת לשלול את סמכותו של המנהל להטיל עיצום כספי כקבוע בחוק, ובכך לסכל למעשה את תכלית החוק, כל זאת מהטעם כי שר האוצר טרם קבע אותם מקרים, נסיבות ושיקולים בהם המנהל רשאי להפחית את סכום העיצום הכספי."

ראו בנוסף עש"א (בי"ש) 37186-08-23 עזת אלקריני בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות המיסים מס הכנסה הנ"ל, ס' 21.

38. המערער הוסיף וטען כי לא הפר כלל את הוראות החוק ביחס לשיקים שניתנו לו כהלואה אישית, שכן ההפרות כלל לא היה במסגרת עסקו של נותן או מקבל השיק. לשיטתו, הוראות ס' 4(א) ו-4(ה) לחוק אינן מתקיימות לגבי חלק גדול מהשיקים, אשר כלל אינם מהווים תשלום עבור שירות או טובין, לא ניתנו במסגרת עסקו, אלא ניתנו לו כהלואה אישית. כן נטען כי ההפרה לא נעשתה במסגרת עסקו כאמור בס' 6 לחוק, שכן המערער אינו עוסק במתן הלוואות.

39. דין הטענה להידחות. החלטת המשיב לדחות את גרסת המערער בטיעוניו ביחס לנסיבות קבלת השיקים סבירה ולקביעתו בדבר הפרת הוראות ס' 4(א) ו-4(ה) לחוק, תימוכין בחומר שהוגש.

40. כך, כאמור, בהתאם לס' 4(א) לחוק לא ייתן עוסק ולא יקבל, במסגרת עסקו, תשלום בשיק בעבור עסקה או כשכר עבודה, כתרומה, כהלואה או כמתנה, בלי ששם מקבל התשלום בשיק נקוב בשיק כנפרע או כנסב, לפי העניין.

לפי ס' 4(ה) לחוק: "לא יסב אדם שיק ולא יקבל נסב שיק מוסב, בלי ששמו ומספר זהותו של המסב נקובים בשיק."



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

המונחים הרלוונטיים הוגדרו בס' 1 לחוק כדלקמן: "עוסק" הוא "מי שמוכר נכס או נותן שירות במהלך עסקיו, לרבות מלכ"ר"; "עסקה" היא "מכירה או קנייה של נכס או מתן שירות או קבלתו"; ו- "הלוואה" היא "כל עסקת אשראי וכן ניכיון שטר".

41. בחקירת המערער מיום 8/12/22 במשטרה (נספח 3 לערעור), המערער מסר כי הוא עובד גם כעוסק מורשה וגם במסגרת חברות (ש' 22); כי ההלוואות שנטל ניתנו בעיקר כדי לשקם את עסקו בשל כמה נפילות שחווה; וכן כי נטל הלוואות רבות מבחוץ על מנת להיכנס לפרויקטים גדולים ולהחזיר את פעילותו (ש' 32). לשאלה ממי נטל את ההלוואות, השיב: "מחברים, אנשי עסקים שאני מכיר שרוצים לשתף פעולה איתי בעסקים". ביחס לסכומי ההלוואות מסר כי מדובר בכ- 7 או 8 מיליון ₪ (ש' 33-36). מכאן, שיש לדחות את טענת המערער כי מדובר בהלוואות אישיות, ודומה כי אף ככל שחלק מן השיקים ניתנו כהלוואה, מדובר בהלוואות שניתנו למערער במסגרת עסקיו, ואין נפקות לכך שעיסוקו אינו במתן הלוואות.

42. בטענה כי המשיב ביצע לכאורה הרמת מסך עת ייחס שיקים שניתנו לחברות שבבעלות המערער למערער באופן אישי - לא מצאתי ממש. בהקשר זה ראו ההנמקה המפורטת בסעיפים 3-9 להחלטה (נספח 1 לערעור); וכן פרוטוקול הדיון שצורף כנספח 5 לתשובת המשיב, בו נרשם בברור כי המערער לוקח בעלות מלאה על שיקים נושא ההסכמות אשר קיבלו תוקף של החלטה כמפורט שם, וכי הוא בעלי השיקים. על יסוד הצהרתו הוחזרו השיקים לידיו.

43. ראו בנוסף, תשובת המערער בחקירתו מיום 8/12/22 (נספח 3 לערעור), לפיה השיקים שנתפסו בדירה בסך עשרות מיליוני ₪ הם שיקים שלו (ש' 118-117); המשך חקירתו בש' 140 ואילך, לפיה השיקים הם שלו והוא ניהל את כל עסקיו בדירה ומנהל ענייניו משם, ועוסק אף כעוסק מורשה; וכן תשובותיו בש' 169 ו-200 לחקירתו האמורה.

44. עוד ראו תצהיר המערער בהליך הפלילי להחזרת התפוסים (נספח 4 לערעור), אף במסגרתו פירט המערער כי השיקים נמסרו לו בגין עבודתו, מבלי שנמצא זכר לעבודות שבוצעו על ידי החברות.

45. אם לא די בכך, עיון בחשבוניות המס שצירף המערער (נספח 5 לערעור), העלה כי מדובר בחשבוניות מס שמספרן רציף, ואשר לכאורה הוצאו כולן ביום 31/12/22, קרי: לאחר תפיסת השיקים מיום 2/12/22, ולאחר מתן תצהירו בהליך הפלילי מיום 29/12/22.

46. לאור האמור, החלטת המשיב לדחות את טענותיו לעניין הבעלות בשיקים עומדת במתחם הסבירות ומעוגנת בתשתית ראויה.



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

47. בהקשר זה אפנה אף לס' 2 למסמך **תמצית השימוע** שנערך למערער (נספח 11 להודעת הערעור), במסגרתו צוין, בין היתר, כי החברה הנטענת כלל לא הייתה פעילה וכי לכאורה חזרה לפעילות לאחר התפיסה. עוד אפנה בהקשר זה לעולה מס' 68 לכתב התשובה מטעם המשיב.
48. נוסף על כך, בחקירת המערער מיום 16/5/23 (נספח 7 לערעור), הפנה המערער לכל שהוצהר בתצהירו בהליך הפלילי, וכשנשאל אם יש בידיו מסמך, הסכם, חוזה קבלנות או חשבוניות ביחס לכל שנשאל לגביו, השיב כי אלה יוגשו לבית המשפט. המערער ציין עוד כי לקח ההלוואות **למימון פרויקטים** והתאוששות; אך תחילה טען כי לא ערך הסכמי הלוואות בגין, ובהמשך טען כי המסמכים הרלוונטיים יוגשו לבית המשפט (ש' 16 ואילך). מסמכים מעין אלה העשויים לשפוך אור על מהות העסקאות או ההלוואות ועל זהות עורכן - לא הונחו בפני בית המשפט. מטעם זה, בין היתר, אף לא מצאתי בחקירות מוסרי השיקים (נספח 17 לערעור), תימוכין מספק לטענות המערער.
49. טענת המערער **להשתק שיפוטי** מצד המשיב, בשל העברת כספים למל"ל לפי צו עיקול שהוטל על החברה השנייה (נספח 15 לערעור) - נדחית אף היא. זאת, לנוכח טענות המערער עצמו בפרוטוקול הדיון שצורף כנספח 11 לתשובת המשיב, כי הכספים הם שלו בהתאם להסכמות הצדדים **ועתירתו להשבתם** לידיו, לאורן דומה כי המערער הוא המושקע מלטעון בהליך זה כי הכספים הם של חברה שבבעלותו. נוסף על כך, בהחלטה שניתנה בפרוטוקול הדיון האמור, נדחתה בקשת המערער להשבת כספי העיקול ונקבע כי למערער שמורה הזכות להגיש תובענה אזרחית כנגד המדינה או המל"ל לשם הוכחת בעלותו בכספים או הפרת חובה חוקית נטענת. להשלמת התמונה אפנה עוד להתכתבויות שצורפו כנספח 16 לערעור, המדברות בעד עצמן. יתרה מכך, סכומי העיקול הנטענים עומדים על סך של כ- 95,000 ₪ בלבד, ואין בכך טעם מספק לביטול ההחלטה.
50. טענות המערער להיעדר הנמקה ולפגמים בהחלטה - נדחות ומצאתי כי מדובר בהחלטה סבירה ומנומקת כאמור. בנוסף על פי הנפסק, אין די בעצם קיומם של פגמים בהחלטת הרשות כדי להביא לביטולה, ככל שאין מדובר במחדל היורד לשורש העניין. השוו עש"א (חי) 66024-06-22 **מחמוד אבו רומי נ' רשות המיסים - חיפה הנ"ל**, ס' 39 ואילך: **"... רק מחדל היורד לשורש הדברים, כזה הפוגם מהיסוד בזכויותיו של מי שההחלטה מופנית כלפיו להתגונן כראוי מפני ההחלטה המנהלית באופן שאינו בר ריפוי, יכול להצדיק את ביטול ההחלטה, קל וחומר כאשר בחינה בדיעבד של ההחלטה עולה בקנה אחד עם היותה סבירה ונכונה, כפי שמתקיים במקרה דנן."**
51. טענת המערער ביחס לנספח 6 לכתב התשובה - נדחית אף היא. זאת, בין היתר, מן הטעם שהטענה נטענה לראשונה בהרחבה במעמד הדיון (השוו עש"א (ב"ש) 37186-08-23 **עזת אלקריני**



## בית משפט השלום בנוף הגליל-נצרת

עש"א 61147-10-24 אבו נאג'י נ' פקיד שומה נצרת

1 בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות המיסים מס הכנסה (7/3/24), ס' 29). בהקשר זה אף מקובלים  
2 עלי טיעוני ב"כ המשיב בעמ' 3, שורות 33 ואילך ובעמ' 4, שורות 23 ואילך לפרוטוקול הדיון,  
3 וביתר שאת בהינתן שעיון בתמצית השימוע שנערך למערער העלה, כי כלל החומר וצילומי  
4 השיקים הועברו לו לבקשתו טרם הגשת הערעור (ראו נספח 11, בדגש על ס' ג'). למעלה מכך,  
5 דומה כי הטענה אף אינה עולה בקנה אחד עם טענות המערער לגופם של השיקים מושא  
6 העיצום, לפיהן לכאורה מרביתם ניתנו לחברות דווקא, במובחן מן המערער, וכי אף הוצאו  
7 חשבוניות וקבלות בגינם או כי חלקם ניתנו כהלואה אישית, או כי השיקים מעולם לא נפרעו,  
8 או כי התקבלה תמורתם תמורה בסך כ- 100,000 ₪ בלבד (ראו ס' 3, 8, 10 לערעור וכן הנטען  
9 בס' 41 לנספח 9 לערעור). כמו כן, בהודעות על הטלת העיצום הכספי, הסכום המצטבר מהווה  
10 את סכום העיצום הכספי (נספח 8 לכתב התשובה), והשיקים מושא ההפרה צורפו על ידי המשיב  
11 כנספח 2 לכתב התשובה ונמסרו כאמור למערער.  
12  
13 52. לטענות המערער ביחס לסמכותו של בית המשפט להפחית את סכום העיצום הכספי, אף בטרם  
14 הותקנו תקנות ההפחתה - לא נמצא תימוכין, מה גם שבנסיבות דנן, בהן עסקינן בשיקים רבים  
15 ובהיקפים ניכרים, ספק אם היה מקום להפחית מסכום העיצום.  
16  
17 53. אשר על כן ולסיכום, דין הערעור - להידחות.  
18  
19 54. המערער ישלם למשיב הוצאות ההליך בסך כולל של 5,000 ₪, תוך 30 ימים מהיום.  
20  
21 55. עיכוב תשלום העיצום הכספי - מבוטל.

22  
23  
24 ניתן היום, כ"ט שבט תשפ"ה, 27 פברואר 2025, בהעדר הצדדים.  
25

מיכל ברלינר לוי, שופטת